

Agenda voor een provincie Randstad Holland

Delft, 10 november 2006

Van steeds meer kanten wordt gepleit voor de vorming van één provincie Randstad Holland. Stel dat die provincie er komt, wat zou ze dan moeten doen? Rekening houdend met een parallel plaatsvindende schaalvergroting bij de gemeenten, zou ze met de navolgende taken moeten worden belast:

1. Bestuur

1.1. Spaghetti opruimen

1. De komst van de nieuwe provincie kan én moet leiden tot een drastische vereenvoudiging van de gehele bestuurlijke overlegstructuur in de Randstad. In zekere zin is dat de kern van de zaak.
2. Het totaal aantal ambtelijke en bestuurlijke vergaderingen moet met tenminste 50% kunnen worden verminderd, de doorlooptijd van bestuurlijke procedures moet met tenminste 50% kunnen worden bekort.
3. In het verlengde hiervan kan een groot aantal uitvoeringsorganisaties worden samengevoegd, waardoor de doorzettingsmacht aanzienlijk kan toenemen.
4. In de instellingswet wordt de indeling in vijf portefeuilles overeenkomstig de indeling van deze agenda vastgelegd. Het provinciebestuur bestaat uit vijf bestuurders, die ieder één hele portefeuille beheren. Het traditionele kwartetten met onderdelen bij de college-onderhandelingen is dus verleden tijd.
5. De ambtelijke organisatie wordt eveneens volgens deze hoofdindeling ingedeeld.

Het is zaak dat dit alles al bij de aanloop tot de instelling van de provincie wordt voorbereid, zodat het direct kan worden doorgevoerd. Hoe langer ermee wordt gewacht, hoe moeilijker het is om schoon schip te maken.

1.2. Opschonen en vereenvoudigingen van regelgeving

De verschillende bestaande provinciale - en gemeentelijke - verordeningen moeten hoe dan ook worden geharmoniseerd. Als dit slim wordt aangepakt, kan het geheel tegelijk ook drastisch worden opgeschoond.

1.3. Als enige namens Randstad Holland optreden in Den Haag en Brussel

Alleen de vijf Randstadbestuurders voeren daar bestuurlijk overleg. Daarvoor is nodig dat de relevante geldstromen door het Rijk als één geheel aan de Randstad worden toegekend (of, bij Europees geld, doorgegeven).

Allocatieprocessen (intern verdelen van geld) worden door de Randstad transparant georganiseerd volgens een lineair proces. Dus geen herhaling van zetten meer, omdat niemand een knoop kan doorhakken. Een en ander wordt politiek door de Staten van Holland gecontroleerd. In Den Haag en Brussel wordt telkens één Randstadvoorpost gevestigd, die ontwikkelingen ter plaatse bijhoudt en terugmeldt, lobbyactiviteiten uitvoert en de voorbereiding van bestuurlijke overleggen coördineert. Aldus wordt ook aan rijkszijde een enorme vereenvoudiging bereikt die daar veel bureaucratie overbodig maakt.

1.4. Een open, transparante en doortastende bestuursstijl ontwikkelen

Van de vijf bestuurders wordt een hoge mate van publiek leiderschap gevraagd.

De provincie geeft op een moderne manier vorm aan de participatie van de burgers, instellingen en bedrijven.

2. Ruimtelijke ordening en wonen

2.1. Een structuurplan maken en beheren

Bij de start zijn er de geldende streekplannen en de Nota Ruimte. Die worden op een hoog abstractieniveau samengevoegd tot één structuurplan dat vervolgens op de hierna volgende punten wordt aangevuld of gewijzigd.

Het structuurplan zal een vrij groot aantal gebieden aanwijzen als nog nader uit te werken. Dat geschiedt in de eerste plaats voor het nationaal landschap Groene Hart. De bevoegdheid daartoe wordt door de provincie aan de betreffende gemeente(n) gedelegeerd, waarbij de provincie toeziet op voortgang en naleving van de meegegeven kaders. Zo nodig voorziet de provincie zelf in de uitwerking.

Het plan legt tevens in de vorm van structuurschema's de hoofdstructuren en hun onderlinge samenhang vast op het gebied van:

- water
- verkeer
- verstedelijking
- economie
- groen/ecologie
- kennis
- cultuurhistorie/archeologie
- cultuur en recreatie

De betreffende vakportefeuilles hebben bij de totstandkoming daarvan een trekkersrol, de ruimtelijke ordening weegt af.

2.2. Zoneren, clusteren, profileren en specialiseren

Topkwaliteit wordt op veel terreinen niet bereikt door alles gelijkmatig over de hele Randstad uit te smeren, maar vereist veelal concentratie op één of op enkele plaatsen. Soms gaat dat vanzelf, maar meestal niet. In Nederland polderland is het veeleer zo dat iedereen iets moet krijgen.

De provincie Randstad Holland voert op dit punt een krachtige regie, want juist hier is de internationale concurrentiepositie in het geding. Die regie krijgt vooral vorm in de bovenbedoelde structuurschema's (inclusief de groen/blauwe!), die worden vertaald in aanwijzingen aan de gemeenten: waaraan mogen ze niet meewerken en waaraan moeten ze dat juist wél doen.

De provincie stuurt haar eigen geldstromen conform dit beleidskader aan.

2.3. Programmeren woningbouw en aanleg bedrijfsterreinen

De provincie maakt behoefteprognoses en wijst bij gebleken behoefte de grotere uitbreidingslocaties aan.

Grotere gemeenten voeren deze aanwijzing zelf uit. Willen ze dat niet, dan voorziet de provincie daar zelf in. In kleinere gemeenten doet de provincie het hoe dan ook zelf.

De provincie initieert hierbij ook PPS-projecten van structurele aard.

3. Economie, kennis en cultuur

3.1. Bevorderen en coördineren van de ontwikkeling van de mainports

Behoeft geen toelichting. Taakverdeling met het Rijk nader uit te werken.

3.2. Zoneren, clusteren, profileren en specialiseren

In deze portefeuille wordt het beleid ontwikkeld en worden in het licht van de internationale concurrentiepositie van de Randstad investeringsprioriteiten gesteld. Zie ook 2.1. en 2.2.

Binnen het beleid clustervorming worden toplocaties onderscheiden, waar wordt ingezet op topkwaliteit.

Aansluitend bij bestaande sterkten zouden de volgende clusters prioriteit moeten krijgen:

- logistiek
- versclusters/tuinbouw
- (petro)chemie
- zakelijke en financiële dienstverlening
- cultuur, design, media
- toerisme/recreatie
- mondiale en Europese instellingen
- biotechnologie
- deltatechnologie

3.3. Coalities smeden

Voor het bevorderen van clustervorming, samenwerking, taakverdeling en specialisatie heeft de provincie niet alleen planologische en financiële instrumenten, maar ze kan ook het initiatief nemen en partijen bij elkaar brengen. In deze portefeuille zit de beleidsontwikkeling en vooral de uitvoering immers grotendeels bij private partijen. Op tal van gebieden is het smeden van coalities aan de orde.

3.4. Bevorderen van een optimaal vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven en instellingen

Deels door eigen maatregelen, deels door lobbyen bij het Rijk (en Europa).

3.5. Zorgen voor een gecoördineerde promotie en presentatie van de Randstad als onderdeel van het merk Holland

Het gaat hierbij om een eenduidige branding van Holland, waarbij de Randstad meelift op de promotiekracht van het merk Holland.

De promotie van de unieke producten van de Randstad moet worden afgestemd op de specifieke, relevante doelgroepen.

De provincie doet dit samen met het bedrijfsleven.

3.6. Beleid en initiatieven ontwikkelen m.b.t. de onderkant van de arbeidsmarkt
Vooral de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt kan veel beter worden geregisseerd.

3.7. Zorgen dat de Olympische Spelen in 2028 in Randstad Holland worden gehouden

Dat geeft focus en energie.

4. Verkeer

4.1. De provincie is de verkeers- en vervoersautoriteit voor de gehele Randstad

Ze maakt een integraal Verkeers en Vervoersplan (VVP) waarin de thans door de vleugels opgestelde - maar niet op elkaar aansluitende! - netwerkvisies worden geïntegreerd en waarvan o.a. ook het beleid m.b.t. beprijzing (differentiatie naar tijd en plaats) en de aansturing van het openbaar vervoer een integraal onderdeel vormen. Voorzover ruimtelijk van belang, wordt dit plan vertaald in een structuurschets voor de hoofdinfrastructuur (zie 2.1.)

De provincie maakt op basis van het VVP een meerjarig investeringsprogramma voor de verschillende soorten infrastructuur. De provincie is de regisseur van het openbaar vervoer. Ze deelt de concessies in en besteedt die aan, zorgt dat dienstregelingen op elkaar aansluiten en dat de reiziger gemakkelijk aan alle relevante informatie komt.

Omdat een groot deel van het verkeer zich op regionaal of vleugelniveau afspeelt, heeft de Provinciale Verkeersdienst een gedecentraliseerde opzet: een klein hoofdkantoor met specialistische en regisserende functies en 3 á 4 bijkantoren in de regio met vooral uitvoerende functies. Evenzo delegeert de provincie een deel van haar bestuurlijke bevoegdheden aan 3 á 4 bestuurlijke regionale verkeerscommissies. Deze commissies bestaan uit bestuurders uit de regio en worden voorgezeten en ondersteund door de provincie.

In het verlengde hiervan bedeeft de provincie een bepaald percentage van haar financiële middelen toe aan de regio's voor projecten met een regionale betekenis. De verdeling hiervan geschiedt door de regionale commissies, binnen de door de provincie gestelde kaders.

4.2. Grote projecten voert de provincie zo nodig zelf uit

Evenals bij punt 2.3. geldt hier dat grote gemeenten projecten zelf kunnen uitvoeren. Willen ze dat niet, dan doet de provincie de uitvoering. Dat doet ze in kleine gemeenten hoe dan ook.

5. Water, groen en recreatie

5.1. De provincie stelt de hoofdstructuren op het gebied van water, groen, ecologie, recreatie en cultuurhistorie/archeologie vast

Voor de ruimtelijke vertaling zie punt 2.1. en 2.2.

In de Structuurschets Water legt de provincie vast wáár extra bergingscapaciteit nodig is (huidige schatting 20.000 ha.) en waar structuurverbeteringen in het boezemsysteem nodig zijn. De provincie stelt deze structuurschets in goed overleg met de waterschappen op. Voor wat betreft de kust: taakverdeling met het Rijk nog uit te werken. Veel is al gebeurd: de Stelling van Amsterdam, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Ecologische Hoofdstructuur en dergelijke kunnen zonder meer worden opgenomen. Dat gebeurt onder punt 2.1.

5.2. De provincie stelt op elk van de onder 5.1. genoemde gebieden een meerjarig investeringsprogramma vast

5.3. Grote projecten voert de provincie zo nodig zelf uit

Evenals bij punt 2.3. geldt hier dat grote gemeenten projecten zelf kunnen uitvoeren. Willen ze dat niet, dan doet de provincie de uitvoering. Dat doet ze in kleine gemeenten hoe dan ook.

De provincie heeft een eigen grondbedrijf. Gepositioneerd onder deze portefeuille, omdat verreweg de meeste hectares hier aan de orde zijn. En ook om het óRood voor Groenôvorm te kunnen geven.

Agenda vastgesteld tijdens de ledenconferentie van Vereniging Deltametropool op vrijdag 10 november 2006, Het Prinsenhof, Delft.